रयत शिक्षण संस्थेचे,

" स्वावलंबी शिक्षण हेच आमचे ब्रीद " कर्मवीर

सद्गुरू गाडगे महाराज कॉलेज,

कला, विज्ञान व वाणिज्य (कनिष्ठ व वरिष्ठ)

विद्यानगर, कराड -पीन ४१५ १२४

जि. सातारा (महाराष्ट्र) पो. बॉ. नं. ३

प्राचार्य :- डॉ. कन्हैय्या कुंदप एम.ए. पीएचडी.

दूरध्वनी कार्यालय : ७१३४६

निवास : ७१७९४

(शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर संलग्नित)

स्थापना १९५४

संस्थापक :

पद्मभूषण डॉ. कर्मवीर भाऊराव पाटील डी. लिट.

संदर्भ क्र. १८७\ ९९-२०००

दिनांक : २. ६. ९९

- प्रमाणपत्र -

श्री. संपतराव रामचंद्र पार्लेकर हे या महाविद्यालयात सन १९९६-९७ या शैक्षणिक वर्षात एम्. फिल [मराठी] पदवी अभ्यासक्रमासाठी नियमित विद्यार्थी होते. त्यांनी " म. भा. भोसले यांच्या कथा लेखनाचे विशेष " या विषयावर डॉ. वसंत नरहर कुबेर यांच्या मार्गदर्शनाखाली प्रबंधिका पूर्ण केली आहे. त्यांची प्रबंधिका एम्. फिल परीक्षेसाठी स्वीकारावी अशी मी शिफारस करतो.

K.B. Kundap

I/c प्राचार्य,

सद्गुरू गाडगे महाराज कॉलेज, कराड.

प्रा. डॉ. वसंत नरहर कुबेर
मराठी विभाग प्रमुख,
महिला महाविद्यालय, कराड.

प्रमाणपत्र

श्री. संपतराव रामचंद्र पार्लेकर यांनी 'म. भा. भोसले यांच्या कथालेखनाचे विशेष' ('अहेव लेणं' व 'ग्रामीण कथा' च्या आधारे) या विषयावर माझ्या मार्गदर्शनाखाली ही प्रबंधिका त्यांनी स्वत:च पूर्ण केली आहे. ही प्रबंधिका विद्यापीठाच्या एम्. फिल. पदवीसाठी सादर करण्यास माझी अनुमती आहे. त्यांचे शोध प्रबंधिकेचे काम पूर्णावस्थेत आहे व ती सादर करण्यास काहीही अडथळा नाही याची मला खात्री वाटते.

व.न.कु.

मार्गदर्शक

दिनांक : २२ जून १९९९

डॉ. व. न. कुबेर

DECLARATION

It is hereby declared that the work reported in this Thesis is original and has not been previously submitted for any other Diploma in this or any other University

Date: 22/06/1999

Sampatrao Ramchandra Parlekar

ऋणनिर्देश

महाविद्यालयीन शिक्षण घेत असताना बी.ए. च्या तिसऱ्या वर्षात मी व्यंकटेश माडगूळकर आणि शंकरराव खरात यांच्या कथाचा अभ्यास केला. तेव्हा त्यांच्या कथानी माझे मन आकर्षित करून घेतले आणि ग्रामीण कथा वाचनाची आवड माझ्या मनात निर्माण झाली. पुढे ग्रामीण साहित्याचे अध्यापन करत असतानाही चारूता सागरांच्या कथेने माझे मन आकर्षित करून घेतले. याचा परिणाम माझ्याच परिसरातील म. भा. भोसले या जेष्ठ लेखकाच्या कथेचा माझ्यावर परिणाम झाला. साहजिकच त्यांच्या ग्रामीण कथेविषयी मनात गोडी निर्माण झाली. व मी त्यांच्या कथेचा अभ्यास करण्याचे ठरविले.

या प्रबंधिकेमध्ये मी म. भा. भोसले यांच्या कथा लेखनाचे विशेष मांडत असताना त्यांच्या 'अहेव लेणं' आणि 'ग्रामीण कथा' या कथा संग्रहातील कथांचे माझ्या परीने विवेचन केले आहे. या कथा संग्रहाचा अभ्यास करीत असताना मी म. भा. भोसले यांच्या संपूर्ण व्यक्तिमत्वाचा परिचय करून देऊन त्यांचे कथा वाङ्मयीन स्थान निश्चित करण्याचा प्रयत्न केला आहे.

सदर विषयाचा एम्. फिल. प्रबंधिकेच्या निमित्ताने अभ्यास करताना मी ज्यांच्या कथासंग्रहांवर ही प्रबंधिका पूर्ण केली आहे त्या आदरणीय म. भा. भोसले यांच्याशी वेळोवेळी प्रत्यक्ष झालेल्या चर्चेचा या प्रबंधिकेसाठी मला बराच फायदा झाला. तसेच या प्रबंधिकेचे मार्गदर्शक डॉ. वसंत नरहर कुबेर यांचे मला बहुमोल मार्गदर्शन लाभले. त्याच प्रमाणे सद्‌गुरू गाडगे महाराज महाविद्यालयाचे प्रभारी प्राचार्य व मराठी विभाग प्रमुख डॉ. कन्हैया कुंदप, पद्मभूषण डॉ. वसंतराव दादा पाटील महाविद्यालय, तासगाव चे मराठी विभाग प्रमुख डॉ. बाबुराव गुरव, प्रा. एन् . डी.शेंडगे, प्रा. सी. जी. पाटील व माझ्या कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. बी. एम् . पवार यांचे लाभलेले मार्गदर्शन मोलाचे ठरते. त्याचप्रमाणे माझे सहकारी प्रा. पी. एम् . पाटील, प्रा. उल्हास माळकर, प्रा. संतोष काळे, प्रा. ए. एस् . पाटील, प्रा. यू. डी. पाटील, माझे वडील तीर्थरूप दादा, बंधू दिलीपराव पार्लेकर, बंधू संजय, सौ वहिनी पुष्पलता, पत्नी सौ. उषा व बहिण सुमन यांचे बहुमोल सहकार्य मिळाले त्यांचा मी ऋणी आहे. त्याचबरोबर प्रत्यक्ष, अप्रत्यक्ष झालेल्या सर्वांच्याच सहकार्याबद्दल मी कृतज्ञ आहे.

प्रा. संपतराव रामचंद्र पार्लेकर
मराठी विभाग,
कला, वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय, पलूस

अनुक्रमणिका

अनुक्रमांक	प्रकरणाचे नांव	पृष्ठ क्रमांक
१. प्रास्ताविक व भूमिका	: अभ्यासविषय निवडण्यामागील भूमिका स्पष्ट करणे.	
२. प्रकरण १ ले	: ग्रामीण कथा म्हणजे काय ? उदय, विकास.	१ ते १६
३. प्रकरण २ रे	: म. भा. भोसले - परिचय वाङ्मयीन कर्तृत्व, व्यक्तिमत्वाची जडणघडण, वाङ्मयीन प्रेरणा.	१७ ते ३३
४. प्रकरण ३ रे	: म. भा. भोसले यांच्या कथेचा आशय : अभिव्यक्तिदृष्ट्या विचार.	३४ ते ७०
५. प्रकरण ४ थे	: म. भा. भोसल्यांची कथा - यशापयश : वाङ्मयीन स्थान.	७१ ते ८६
६. प्रकरण ५ वे	: उपसंहार	८७ ते ९०
परिशिष्टे	: १) म. भा. भोसल्यांची मुलाखत २) संदर्भ सूची ३) म. भा. भोसल्यांचे वाङ्मय.	९१ ते १०३

****